

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

- Aan: Zie verzendlijst

Telefoon 070 - 318 81 88
Telex 32374 KYDER

Uw brief

Uw kenmerk

Ons nummer

Datum

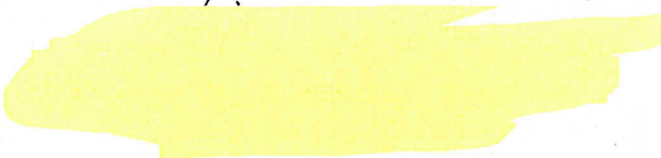
DIS/91/153/2936

14 juni 1991

Onderwerp
CVIN-bijdrage

1. Als bijlage bied ik U aan de MID-bijdrage ten behoeve van de CVIN-vergadering van 20 juni 1991
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Het Hoofd Militaire Inlichtingendienst,
voor deze
het Hoofd Bureau Inlichtingen

Bijlagen
één

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070- 318 67 36

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

· BIJLAGE behorende bij brief
nr.: DIS/91/153/2936, d.d.14 juni'91
Exnr / /17

CVIN-BIJDRAGE VAN DE MILITAIRE INLICHTINGENDIENST D.D. 20 juni 1991

A. MILITAIRE AKTIVITEITEN/ONTWIKKELINGEN

1.(C) LANDSTRIJDKRACHTEN

Geen bijzonderheden

2.(G) LUCHTSTRIJDKRACHTEN

a. Tsjecholsowaakse Luchtverdedigingsoefening

Van 12-21 mei vond een grootschalige luchtverdedigings (LVD) oefening plaats bij de Tsjechoslowaakse Luchtmacht (LSK). Het was de eerste nationale oefening sinds de opheffing van het Warschaupakt (WP). De oefening diende om de coördinatie en integratie van de nationale LVD-middelen en de tactische samenwerking van de LVD divisies te testen. Waarschijnlijk werd ook aandacht besteed aan de toekomstige strategie van de rondomverdediging.

b. BLACKJACK ontwikkelingen

Op 30 april j.l. werden bij de KAZAN vliegtuigfabriek de eerste twee BLACKJACK strategische bommenwerpers, die dit jaar zijn gebouwd, waargenomen. Ze zullen waarschijnlijk eind dit jaar of begin volgend jaar operationeel worden. Tot nu toe zijn er 25 BLACKJACKs geproduceerd.

Op 22 mei voerden voor het eerst twee BLACKJACKs een lange afstands oefenings/verkenningvlucht van ca. 10 uur uit boven de Noorse Zee. De toestellen afkomstig van de Vliegbasis Priluki in het Militair District Kiev, werden laat in de ochtend van 22 mei ten westen van de Noordkaap door Noorse radar gedetecteerd. Tijdens hun vlucht boven de Barentssee werden beide vliegtuigen geescorteerd door een tweetal FLANKERS afkomstig van Kilpyavr. De Blackjack-toestellen vlogen op een afstand van ca. 100 zeemijl langs de Noorse kust tot ongeveer 150 zeemijlen ten noorden van Trondheim. Gedurende hun vlucht werden gesimuleerde aanvallen uitgevoerd en vond navigatietraining plaats. De vliegtuigen werden onderschept door Noors F-16's. De twee toestellen die rond het middaguur weer in het Noordelijk vlotgebied terugkeerden, werden boven de Barentssee bijgetankt door MIDAS-type tankvliegtuigen.

Eveneens op 22 mei vlogen zeven BACKFIRE-C lange afstands bommenwerpers "out-of-area". Door Noorse F-16's werden bij vijf toestellen AS-4/Kitchen missiles onder de romp waargenomen. De toestellen voerden vermoedelijk gesimuleerde AS-4/Kitchen aanvallen uit tegen de vliegbasis te Andoya.

c. Strategische Raketstrijdkrachten

Recent zijn bij een SS-13 divisie de tweejaarlijkse onderhoudswerkzaamheden begonnen. Dit vormt een indicatie dat dit Intercontinental Ballistic Missile (ICBM) systeem voorsnog op de huidige sterkte zal worden gehandhaafd. De SS-13 werd in 1969 operationeel. Van de totaal 60 gebouwde SS-13 silos werden er medio 1990 twintig vernietigd. Van de resterende vier regimenten (40 silos) zijn bij

drie regimenten reeds onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Nu deze activiteiten ook bij het laatste regiment worden waargenomen, mag worden verwacht dat dit type ICBM de komende jaren de operationele status zal blijven behouden.

Verder heeft de Sovjet Unie bekend gemaakt dat de laatste 21 SS-20 "SABER" raketten op 11 en 12 mei j.l. onder Amerikaans toezicht zijn vernietigd. Als uitvloeisel van het Sovjet-Amerikaanse INF-akkoord moesten alle onder het akkoord vallende raket-systemen voor de middellange afstand op 31 mei zijn vernietigd.

3.(G) ZEESTRIJDKRACHTEN

VERWACHTE ONTWIKKELING VAN DE SOVJET MARINE

Niet vallend onder CFE accoorden, ondergaat de Sovjet marine niet de beperkingen welke van toepassing zijn voor het Sovjet leger en de luchtstrijdkrachten. In sommige gevallen zien we door herstructuering in het kader van CFE juist een toename van eenheden (voormalige squadrons van de Sovjet luchtstrijdkrachten die thans zijn ondergebracht bij de Sovjet marine luchtvaartdienst).

De zeer slechte economische situatie in de Sovjet Unie heeft evenwel een negatief effect op de defensiebestedingen. Bij de marine wordt dit vertaald in het zoveel mogelijk verminderen van exploitatiekosten en het kritisch aanpassen van vlootbouwprogrammas. Binnen het kader van de geldende Sovjet defensieve doctrine worden zorgvuldig prioriteiten gesteld. Deze vinden hun neerslag in de sterke vermindering van Sovjet vlootbewegingen en -oefeningen buiten de eigen vlootgebieden en voortzetting van slechts de meest noodzakelijke bouwprogrammas.

Handhaving van strategische slagkracht blijft van het grootste belang voor de Sovjet Unie. Wat betreft de marine bijdrage daaraan zien we dat de bouw van de DELTA-IV klasse SSBN thans is gestopt. Er is thans geen SSBN-klasse in productie. De SALT-overeenkomst enerzijds, de verwachte verdere START-ontwikkelingen anderzijds, alsmede de technische ontwikkelingen op raketgebied voorzien de Sovjet Unie van voldoende maritieme strategische slagkracht. N.a.v. voortgaand onderzoek in SLBM systemen wordt echter verwacht dat in het midden van de 90-er jaren een nieuw type SSBN zal verschijnen welke zal worden uitgerust met een nieuw SLBM-systeem.

Strategische luchtverdediging is eveneens van groot belang voor de Sovjet Unie. In dit kader wordt de bouw van carriers voortgezet. Een tweetal eenheden van de KUZNETSOV-klasse, alsmede de eerste eenheid van de nog grotere ULYANOVSK-klasse, worden operationeel verwacht bij de eeuwwisseling. De introductie van de modernste generaties gevechtsvliegtuigen aan boord van deze carriers verhoogt in belangrijke mate de capaciteit van de Sovjet marineluchtvaartdienst en voorziet voor het eerst in een mogelijkheid tot luchtoverwicht in bepaalde zeegebieden.

De bouw van de kruisers is beëindigd. Na de SLAVA-productie en de KIROV-productie zijn er voor het eerst sedert 1959 geen plannen voor een nieuwe kruiser. Dit kan wellicht verklaard worden door enerzijds de hoge bouwkosten en anderzijds de verminderde noodzaak tot "power projection in distant areas" binnen het huidige defensieve concept.

De productie van nucleaire onderzeeboten met kruisraketten tegen oppervlakte eenheden is geconcentreerd in de bouw van de OSCAR-klasse SSGN. Met het uit dienst nemen van de verouderde E-II klasse en CHARLIE-klasse zal bij de eeuwwisseling het aantal SSG's met $\pm 50\%$ zijn gereduceerd. Echter de slagkracht

van de moderne OSCAR-klasse compenseert in ruime mate deze kwantitatieve reductie. Een "follow-on"-klasse SSGN wordt rond de eeuwwisseling verwacht.

De voornaamste productie van nucleair voortgestuwde aanvalsonderzeeboten (SSN) ligt bij de AKULA-klasse. Omdat de bouw hiervan wordt voortgezet, wordt verwacht dat dit de enige sector (SSN) in de onderzeebootbouw is die zowel kwantitatief als kwalitatief toeneemt. Dit kan als indicatief worden beschouwd voor het belang dat de Sovjet Unie hecht aan onderzeebootbestrijding en bescherming van eigen SSBN-eenheden, terwijl tevens het aantal onderzeeboten de mogelijkheid van "open ocean operations" niet uitsluit.

Verdere uitfasering van oudere diesel-klasse onderzeeboten zal - bij handhaving van de productie van de KILO-klasse en een opvolger van de KILO-klasse (welke zal zijn uitgerust met een zgn. Air Independent Propulsion) - een teruggang in aantallen te zien geven van $\pm 20\%$ (eeuwwisseling). Ook hierbij kan gesteld worden dat kwaliteit de kwantiteit compenseert.

Naar verwachting zal het conversie programma dat plaatsvond met de YANKEE-klasse eenheden niet verder ontwikkeld worden door de hoge kosten die hieraan zijn verbonden. Ook wordt geacht dat de YANKEE-testplatforms voor de zgn. "submarine launched long-range land-attack-cruise missiles" (SLCM's) voldoende technische gegevens hebben opgeleverd om systemen beschikbaar te hebben voor 2 nieuwe klasse SSN's die rond de eeuwwisseling zullen verschijnen.

De voortgaande bouw van het destroyer-type met moderne raketsystemen: de SOVREMENNYI en de UDALOY-FOLLOW ON (BALCOM-12) geeft ook in deze sector een toename van eenheden over de periode 1991-2001 te zien. Het bestand van fregatten en patrouillevaartuigen zal over de eerstvolgende 10 jaar zo'n 25% verminderen waarbij opgemerkt kan worden dat stroomlijning in bouwprogramma's en toepassingen van moderne wapensystemen de gevechtskracht zal handhaven.

Opvallend is het stagneren van de bouw van amphibische eenheden. Na de leverantie van de 3e en laatste ROGOV-klasse LPD vindt geen productie meer plaats. Met het uitfaseren van de ouder wordende ALLIGATOR LST zal de amphibische aanvalscapaciteit bij het einde van de eeuw met 50% zijn afgenomen. Het is echter aannemelijk dat de Sovjet marine in deze voor amphibische transportcapaciteit zich meer en meer richt op de Sovjet koopvaardij, welke met de specialistische RO/RO, RO/FLO en LASH types in ruime mate kan bijdragen.

Geen nieuwe mijnenbestrijdingsprogramma's worden verwacht en slechts de bouw van de GORYA-klasse (MHSO) en de SONYA-klasse (MHSC) zal nog enige MCM-eenheden aan de vloot toevoegen. Met de afvoer van de verouderde eenheden zal in de eerstvolgende vijf jaar een 27% reductie in de O.O.B. van deze groep optreden.

Bij de Sovjet marineluchtvaartdienst (AVMF) is de verdere introductie van de BACKFIRE C en de uitfasering van de BADGER en BLINDER één van de voornaamste ontwikkelingen, naast de toevoeging van 650 geresubordineerde (luchtmacht) fighters/fighter-bombers. De ASW capaciteit bij de AVMF wordt gehandhaafd door de BEAR-F (MOD-IV) en MAY waarbij deze laatste naar verwachting in de toekomst zal worden vervangen door de ALBATROS amphibious. Meer nadruk wordt bij de vloot gelegd op heliport capaciteit t.b.v. ASW door verdere invoering van de HELIX heliport.

Overige ontwikkelingen welke van belang worden geacht zijn:

- a. Toename in gebruik van ruimtesystemen t.b.v. recce/targetting/communications.
- b. Toepassing van laser-systemen voor submarine communication en point defence.

- c. Sterk verminderde accoustische signatuur bij onderzeeboten, waardoor de westerse ASW voor problemen wordt gesteld. Parallel hieraan de Sovjet voorsprong op het gebied van "non-accoustic detection".
- d. Invoering van nieuwe seaskimming missile systemen.
- e. Voortduende evolutie in bestaande wapensystemen.

Conclusie

De Sovjet marine zal in de komende jaren worden opgebouwd uit aanvalsonderzeeboten, multi-purpose destroyers en grote carriers. Het totaal aantal schepen zal aanzienlijk afnemen doch als resultaat van toepassing van nieuwe technieken en wapensystemen zal de kwaliteit en slagkracht toenemen, waardoor de Sovjet vloot in staat zal zijn de haar opgedragen taken uit te voeren.

Verzendlijst behorende bij brief nr. DIS/91/153/2936 d.d. 14 juni 1991

Aan:

Exemplaar nr.:

Voorzitter CVIN	1 ✓
Hoofd BVD	2
Hoofd IDB	3
BuZa/DAV	4
BuZa/AMAD t.a.v. [redacted]	5
Plv. Hoofd MID/KM	6
Plv. Hoofd MID/KL	7
Plv. Hoofd MID/KLu	8
<u>Intern:</u>	
H/MID	9
HSI/MID	10
HBI/MID	11
SV/CI/MID	12
Bureau Inl/MID	13 t/m 16
MID-Archief	17